

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
اداره کل پدافند غیرعامل

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

بسم الله الرحمن الرحيم

"دستورالعمل تشکیل کمیته پدافند غیر عامل در دانشگاه‌های علوم پزشکی"

نسخه اول

ویرایش اسفند ۱۳۹۶

ستاد پدافند غیرعامل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

پیشگفتار:

«کمیته پدافند غیرعامل دانشگاه‌های علوم پزشکی» با توجه به ضرورت برقراری ارتباط نظام‌مند و فعال بین ستاد پدافند غیر عامل وزارت متبوع با دانشگاه‌ها/ دانشکده‌ها، سایر دستگاه‌های اجرائی کشوری و لشکری محلی، قطبی و ... و با هدف ایجاد ساز و کار لازم برای حفظ سلامت مردم، کاهش آسیب‌پذیری، تداوم خدمات و تامین نیازهای اساسی بهداشت، امداد و درمان، افزایش ایمنی و امنیت زیرساخت‌های حوزه سلامت در مقابل انواع تهدیدات متصور و تسهیل مدیریت بحران و دفاع غیر نظامی طبق این آیین‌نامه تشکیل می‌گردد.

ماده ۱- اختصارات:

- ۱-۱- دستگاه: منظور وزارتخانه است که در آن کمیته اصلی پدافند غیر عامل تشکیل می‌شود.
- ۲-۱- سازمان: منظور سازمان پدافند غیر عامل است.
- ۳-۱- ستاد: منظور ستاد پدافند غیر عامل وزارت بهداشت است.
- ۴-۱- کمیته: منظور کمیته، کمیته پدافند غیرعامل دانشگاه‌های علوم پزشکی است.
- ۵-۱- کارگروه‌های ستادی دانشگاه‌ها:

الف- کارگروه درمان

ب- کارگروه بهداشت

پ- کارگروه غذا و دارو

ت- کارگروه کالبدی (فنی، پشتیبانی و...)

ث- کارگروه امداد، نجات و فوریت‌های پزشکی

ج- کارگروه آموزش و پژوهش

چ- کارگروه اطلاع‌رسانی و آرامش‌بخشی

ماده ۲- اهداف کمیته:

- ۱-۲- کاهش آسیب‌پذیری نظام سلامت و زیرساخت‌های حساس، حیاتی و مهم آن در برابر آسیب‌ها و تهدیدات متعارف و نامتعارف
- ۲-۲- افزایش میزان آمادگی نظام سلامت برای انواع آسیب‌ها و تهدیدات
- ۳-۲- طراحی و اقدام پاسخ اضطراری موثر و مناسب نظام سلامت به حوادث متعارف و نامتعارف
- ۴-۲- بازیابی و توانبخشی بر اساس یک برنامه زمانبندی منطقی با هدف بازگشت به زندگی عادی، تداوم فرایند توسعه و کاهش آسیب‌پذیری

ماده ۳- ترکیب کمیته:

- ۱-۳- رئیس دانشگاه / دانشکده (رئیس کمیته)
- ۲-۳- رئیس اداره پدافند غیرعامل دانشگاه/ دانشکده (دبیر کمیته)
- ۳-۳- معاون درمان دانشگاه/ دانشکده (رئیس کارگروه درمان)
- ۴-۳- معاون بهداشت دانشگاه/ دانشکده (رئیس کارگروه بهداشت)
- ۵-۳- معاون غذا و داروی دانشگاه/ دانشکده (رئیس کارگروه غذا و دارو)
- ۶-۳- معاون توسعه مدیریت و منابع دانشگاه / دانشکده (رئیس کارگروه کالبدی)
- ۷-۳- رئیس مرکز فوریت‌های دانشگاه/ دانشکده (رئیس کارگروه امداد، نجات و فوریت‌های پزشکی)
- ۸-۳- معاون آموزش دانشگاه/ دانشکده (رئیس کارگروه آموزش و پژوهش)

- معاون پژوهش: عضو کمیته

- معاون امور اجتماعی: عضو کمیته

- ریاست بازرسی دانشگاه: عضو کمیته

- ریاست حراست: عضو کمیته

- ریاست بسیج: عضو کمیته

- ریاست انتقال خون: عضو کمیته

تبصره ۱: ارتباط کمیته با کلیه دستگاه‌های ملی، معاونت‌ها و قرارگاه‌های سازمان پدافند غیرعامل از طریق ستاد پدافند غیرعامل وزارت بهداشت صورت می‌پذیرد.

تبصره ۲: جلسات کمیته با حضور حداقل ۲/۳ اعضا به صورت فصلی تشکیل می‌شود و مصوبات کمیته با دستور رئیس کمیته برای اجرا ابلاغ شود.

ماده ۴- وظایف کمیته دانشگاه / دانشکده:

۱-۴- شناسایی آسیب‌پذیری‌ها و تهدیدات متعارف و نامتعارف مناطق تحت پوشش آن دانشگاه و تهیه طرح جامع مقابله و کنترل آن‌ها

۲-۴- تدوین سناریوهای مختلف تهدیدات مربوطه و تمرین آن‌ها

۳-۴- تدوین برنامه آمادگی و پاسخ واحد نظام سلامت به انواع حوادث با تاکید برمبانی و رویکردهای پدافند غیرعامل

۴-۴- شناسایی ظرفیت‌ها و توانمندی‌های سخت‌افزاری، نرم‌افزاری و مغز افزاری دانشگاه در حوزه پدافند غیرعامل (رصد و پایش، تشخیصی، آشکارسازی، درمان، غذا، دارو، خون و ...)

۴-۵- تقویت و توسعه مراکز رصد و پایش، تشخیص و آشکارسازی، بهداشت و پیشگیری، ارتقاء و تقویت مدیریت و کنترل انواع تهدیدات، مصون سازی، امداد و نجات، درمان، پاکسازی و مدیریت پسماند، غذا و دارو، تجهیزات سلامت محور، خون و فرآورده های خونی، پدافند سایبری در نظام سلامت و...

۴-۶- کاهش آسیب پذیری و مصون سازی زیرساخت های نظام سلامت در برابر انواع تهدیدات با به کارگیری اصول و ملاحظات پدافند غیرعامل در طراحی، اجرا و بهره برداری فیزیکی

۴-۷- تقویت، ارتقاء و گسترش فرهنگ بهداشت عمومی، پیشگیری در برابر انواع تهدیدات در آحاد جامعه

۴-۸- سازماندهی و ارتقای عملکرد سیستم های درمانی دانشگاه / دانشکده در مواجهه با انواع تهدیدات

۴-۹- ساماندهی تیم های پاسخ سریع به انواع تهدیدات و حوادث متعارف و غیرمتعارف

۴-۱۰- بهره مندی از نظام شبکه بهداشتی درمانی (PHC) بصورت برنامه های ادغام یافته مدیریت خطر انواع تهدیدات، حوادث و بلایا با تاکید بر مبانی و رویکردهای پدافند غیرعامل

۴-۱۱- آموزش عمومی و تخصصی کلیه مدیران و کارکنان نظام سلامت تحت تابعه با برگزاری انواع کارگاه های تخصصی هدفمند، تمرین و رزمایش های دانشگاهی / استانی

۴-۱۲- به کارگیری روش های نوین آموزش، تحقیق، فناوری و آینده پژوهی در خصوص تهدیدشناسی و دفاع غیرعامل

۴-۱۳- تدوین برنامه های سالانه و پنج ساله دانشگاه در حوزه پدافند غیرعامل

۴-۱۴- اطلاع رسانی مناسب و ایجاد آرامش روحی و روانی برای مردم در حوزه ارائه خدمت

۴-۱۵- استفاده حداکثری از توانمندی و قابلیت های نیروهای داوطلب مردمی، بسیج و هلال احمر و ... و کلیه سازمان های همکار در همه ابعاد

۴-۱۶- سایر برنامه ابلاغی از سوی ستاد

ماده ۵- وظایف دبیر کمیته دانشگاه / دانشکده:

۵-۱- تشکیل دبیرخانه و اجرای شرح وظایف ابلاغی آن

۵-۲- ارسال مصوبات و گزارش های فصلی کمیته دانشگاه / دانشکده به دبیرخانه ستاد وزارت بهداشت و پیگیری اجرای مصوبات.

۵-۳- انجام ماموریت های محوله از سوی کمیته.

۵-۴- ارسال گزارش فعالیت های صورت گرفته توسط کارگروه ها و اعضای کمیته به رئیس دانشگاه / دانشکده

۵-۵- تهیه شیوه‌نامه‌های مورد نیاز کمیته دانشگاه/ دانشکده

۶-۵- نظارت و کنترل بر اقدامات پدافند غیرعامل دانشگاه/ دانشکده، جمع‌آوری گزارش و ارائه آن به کمیته

دانشگاه/ دانشکده جهت ارائه به ستاد با تایید رئیس دانشگاه/ دانشکده

۷-۵- پیگیری اجرای برنامه عملیاتی ابلاغی سالیانه و ارائه گزارش آن به دبیرخانه ستاد

۸-۵- سایر امور محوله

ماده ۶- ترکیب کارگروه‌ها:

الف- کارگروه درمان

✓ مسئول کارگروه درمان

✓ نماینده اورژانس

✓ نماینده انتقال خون

✓ نماینده آزمایشگاه

✓ دبیر کمیته دانشگاه

✓ و ...

ب- کارگروه بهداشت

✓ مسئول کارگروه بهداشت

✓ نماینده بیماری‌های واگیر

✓ نماینده بیماری‌های غیرواگیر

✓ نماینده بهداشت حرفه‌ای

✓ نماینده بهداشت محیط

✓ نماینده شبکه

✓ دبیر کمیته

✓ و ...

پ- کارگروه غذا و دارو

✓ مسئول کارگروه غذا و دارو

✓ نماینده اورژانس

✓ مسئول دارو و سموم

✓ مسئول تجهیزات

✓ مسئول آزمایشگاه

✓ دبیر کمیته

✓ و ...

ت- کارگروه کالبدی (فنی، پشتیبانی و ...)

✓ معاون توسعه

✓ دفتر فنی

✓ نماینده بهداشت

- ✓ نماینده درمان
- ✓ نماینده اورژانس
- ✓ نماینده غذا و دارو
- ✓ نماینده اجتماعی
- ✓ و ...

ث- کارگروه امداد، نجات و فوریت‌های پزشکی

- ✓ ریاست اورژانس
- ✓ اورژانس بیمارستانی
- ✓ نماینده درمان
- ✓ دبیر کمیته
- ✓ و ...

ج- کارگروه آموزش و پژوهش

- ✓ معاون آموزش
- ✓ نماینده معاون پژوهش
- ✓ دبیر کمیته
- ✓ نماینده کارگروه اطلاع رسانی
- ✓ و ...

چ- کارگروه اطلاع رسانی و آرامش بخشی

- ✓ مسئول روابط عمومی دانشگاه
- ✓ مسئول سلامت روان
- ✓ نماینده آموزش بهداشت
- ✓ نماینده درمان
- ✓ نماینده غذا و دارو
- ✓ نماینده اورژانس
- ✓ دبیر کمیته
- ✓ و ...

ه- کارگروه اجتماعی

- ✓ معاون اجتماعی
- ✓ نماینده درمان
- ✓ نماینده کارگروه کالبدی
- ✓ نماینده بهداشت
- ✓ نماینده کارگروه امداد، نجات و فوریت‌های پزشکی
- ✓ دبیر کمیته
- ✓ و ...

**کمیته پدافند غیر عامل دانشگاه
علوم پزشکی**

**کارگروه‌های پدافند غیر عامل
دانشگاه**

کارگروه آموزش و پژوهش

کارگروه امداد، نجات و فوریت‌های پزشکی

کارگروه اطلاع‌رسانی و آرامش بخشی

کارگروه بهداشت

کارگروه درمان

کارگروه اجتماعی

کارگروه غذا و دارو

کارگروه کالبدی

**اداره پدافند غیر عامل دانشگاه
(دبیرخانه پدافند غیر عامل)**

ساختار سازمانی پدافند غیرعامل در دانشگاهها

لازم به ذکر است پست‌های سازمانی پدافند غیرعامل در حوزه ریاست دانشگاه تعریف شده و تعداد کارشناسان منوط به ابلاغ ساختار مرکز تحول اداری می‌باشد.

ابلاغ ریاست دانشگاه تشکیل و رئیس و کارشناسان این حوزه توسط آن مقام محترم تعیین و رونوشت ابلاغها به دبیرخانه ستاد پدافند غیرعامل وزارتخانه ارسال گردد.

* این دستورالعمل در شش ماده تنظیم و از تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۵ قابل اجراست و در صورت نیاز ویرایش یا نسخ جدید از طرف دبیرخانه ستاد ابلاغ خواهد شد *